

RECORDING TRANSCRIPT
TE HIRANGA Te Reo Māori (93003), 2025

KAIWHAKAPĀOHO Audibility Check. Please listen carefully to this introduction.
He whakamātau i te hīrea mai o te reo pāoho. Kāti rā, kia areare mai ō taringa ki te kupu whakatau e whai ake nei.

Tēnā koe kua uru mai nei ki roto i te whakamātautau whakarongo mō Te Hiranga Te Reo Māori, 2025.

Ka whakatūria e te kaiwhakahaere te pānuitanga kia kitea ai mēnā kei te rangona te whakatakinga.

The Supervisor will now pause the recording to check that everyone has heard this introduction.

KAIWHAKAPĀOHO Ko te kaupapa, ko 'Te haerenga ki te keketini'.
Kei te wehe ētahi hoa ki te mātakitaki whutupōro.

HONE Tēnā koe, ko te reo tēnei o Hone

TAMA Tēnā koe, ko te reo tēnei o Tama

KAIWHAKAPĀOHO Anei te pānuitanga tuatahi.
[Ka tīmata te whakapāohotanga tuatahi]

KAIWHAKAPĀOHO Te Kapa Āwhiowhio!

HONE E hoa, kei te aha koe?

TAMA Kei te pai, e hoa. Ā, koe hoki?

HONE Kāo, hēki! Kei te aha koe? E aha ana koe? Tētahi tangata!

TAMA Ohh e pātaihia mai ana he aha kē aku mahi? Pēnei ahau i te hiahia mōhio koe e pēhea ana ahau?

HONE Kātahi rā! Kāore tāua i Te Tairāwhiti, e koro, kei Pōneke kē, kia tika mai rā! Nō reira...kei te aha koe?

TAMA Kāore kau. He aha koe e ui mai nei?

HONE Ko te tākaro ngā Āwhiowhio ki te kapa Rangatira hei te Māehe ki te Keketini nei. Me whakarite pea ō tāua hoa kia hikipapa tahi ai tātou ki te kēmu mātakitaki ai? Kāore e kore ka kī pohapoha te whare nō reira me wawe te hoko tīkiti. Ka tae te mahi a te tangata ki te tautoko i tō tāua tīma hei wepu i te kapa o tō tāua hoa, o Rāniera rā, i wāna nei hoki.

- TAMA** Ka tika hoki! Māku pea ia e tono atu mēnā e wātea ana. Kia pai ai hoki tana patipati i tana hoa kia noho kē ai ia ki te kāinga tiaki tamariki ai. Whūare! Kei te hīkaka kē ahau, e hoa, ā, kāore anō tātou kia tīmata te kēmu. Hōmai te kaha.
- HONE** E tau, e rea, e tau! Ko wai kē atu pea hei hoa mō tāua?
- TAMA** Hmmm...ka pēhea a mea rā? Te tangata he taura te āhua o ōna makawe?
- HONE** Ko Petera?
- TAMA** Koia, koia! Me tana teina? Nō nā tata nei ia tāia ai ki te pūhoro. Nā kua ngaro katoa ōna tarau roa ināianeia kia pūrangiaho nei te kitea ōna e te tini me te mano (hahahaha). Tēnā whakahīhī, tēnā! Heoi, hāunga atu tēnā, mō te ngahau, kāore he painga i a ia. Me tono rāua tahi!
- HONE** E mea ana koe! He pai rāua, kaha nei rāua ki te tautoko i ngā Āwhiowhio. He hoa atu anō rānei e mōhio nei koe he nui te tautoko mai i tētahi o ngā tīma nei? Toro atu rānei te ringa ki a wai ake rānei kāore ōna mahara ki ēnei kapa?
- TAMA** Whakamutu atu! Kaua te ware e tonoa mai ki tēnei kēmu mehemea kāore ōna hononga ki ngā kapa nei. E eke ai te kēmu me kou tangata. Māna, koia rānei tāu e hiahia ana? He waka eke noa, he pō ngahau mō te katoa ahakoa te tīma ka tautokona?
- HONE** Kia waiho pea mā tātou katoa e whakatau, he aha te aha nē? He aha ō mea whakaaro, ō mea whakaaro? Ko tāku e whakaaro nei, ki te maha ake ngā tāngata, ka iti ake ngā nama ki tēnā ki tēnā, ā, ka eke noa atu te whakawhanaungatanga i te nui tērā i te tangata iti. He aha anō tērā kōrero? Mā tō rourou, mā taku rourou!
- TAMA** Ōkei, ōkei. Kia kama tō whakapā atu ki a wai ake rānei kei takaroa, ka takahē, mea rawa ake ka mahue i a tātou katoa te kēmu rā. Me kuhu hoki e tātou katoa he poraka o te tīma e tautokohia ana, ā, kia tūtaki pea ki tētehi wharekai i mua noa atu ki reira kai ai, he nui rawa nō ngā utu kai i te Keketīni.
- HONE** E hika, kua mutu noa atu te haikura. Kia pakeke ngā whakaaro (hahahahaha).
- TAMA** Kua kēhi?

HONE Āe mārika, kua kēhi, e hoa.

TAMA Kei te kamakama te tikanga.

[Ka mutu te whakapāohotanga tuatahi]

KAIWHAKAPĀOHO Kua mutu te pānuitanga tuatahi. Kei a koe te 30 hēkona hei whakaemi whakaaro.

KAIWHAKAPĀOHO Anei te pānuitanga tuarua.

[Ka tīmata te whakapāohotanga tuarua]

[Ka mutu te whakapāohotanga tuarua]

KAIWHAKAPĀOHO Kua mutu te pānuitanga tuarua. Kei a koe te 30 hēkona hei whakaemi whakaaro.

KAIWHAKAPĀOHO Anei te pānuitanga whakamutunga.

[Ka tīmata te whakapāohotanga whakamutunga]

[Ka mutu te whakapāohotanga whakamutunga]

KAIWHAKAPĀOHO Kua mutu te pānuitanga whakamutunga, nā, kua mutu te whakamātautau whakarongo i konei.

KAIWHAKAPĀOHO Tirohia inā kua mau i a koe ngā kōrero matua katoa, hei tautoko i tāu kōrero whakaputa. Kei a koe te 15 mēneti hei whakarite i tāu kōrero i mua i te hopu i tō reo. Kia kaha rā – kāore koe e āhei ki te hari i āu tuhituhi, pepa tautoko rānei ki te rūma hopu reo.

KAIWHAKAPĀOHO This is the end of the recording.